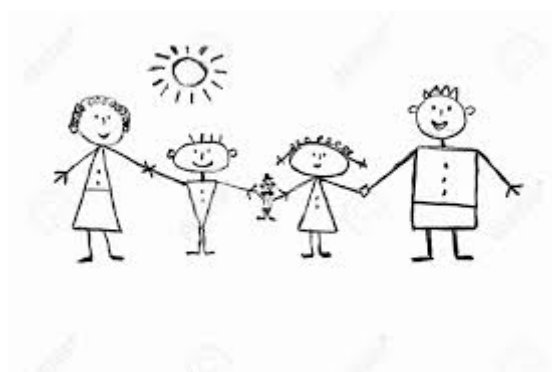

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020

**Miejsko – Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Złocięncu**

Złocieniec, marzec 2018r.

WPROWADZENIE

Rodzina w ujęciu prawnym i socjologicznym.

Fundamentem wszystkich społeczeństw, niezależnie od miejsca i czasu, jest rodzina. Ta najmniejsza grupa społeczna jest obecnie przedmiotem zainteresowań socjologów, demografów, a także politologów. Dom rodzinny to środowisko, w którym każdy małoletni członek poddawany jest socjalizacji pierwotnej, która kształtuje uczucia, postawy, system wartości, normy i wzory postępowania każdego człowieka. Pozostałe instytucje lub grupy społeczne wywierają mniejszy wpływ na jednostkę; wówczas mamy do czynienia z socjalizacją wtórną. W porównaniu z jakąkolwiek organizacją i instytucją, z jakimkolwiek społeczeństwem i państwem, rodzina zawsze pozostaje społecznością pierwotną i dla człowieka ma największe znaczenie. Wraz z przeobrażeniami społeczno - demograficznymi kryteria rodziny uległy przemianom. Pojęcie rodziny w prawie cywilnym nie jest zdefiniowane; zagadnienie to, jest uregulowane w ustawie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z dnia 25 lutego 1964 roku (Dz. U. z 1964 nr 9 poz. 59 ze zm.). Według artykułu 23 kodeksu rodzinnego „zawarcie związku małżeńskiego stanowi zdarzenie prawne, którego bezpośrednim następstwem jest założenie nowej rodziny”. Zgodnie z zapisem w Konstytucji Rzeczypospolitej art. 18 „małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”. Artykuł 71, ust. 1 zawiera zapis gwarantujący pomoc rodzinom znajdującym się w trudnym położeniu materialnym i społecznym, szczególnie rodzinom wielodzietnym i niepełnym. Z kolei artykuł 72, ust. 1 mówi o zapewnieniu dziecku prawa do ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Jak wynika z powyższych zapisów, władze samorządowe w obliczu zagrożenia stabilizacji rodziny lub wystąpienia dysfunkcji, zobowiązane są do podjęcia działań, które będą miały na celu niwelację owych problemów oraz ochronę poszczególnych członków rodziny. Trudności jakie pojawiają się w danych rodzinach mogą być złożone, a ich rozwiązanie często wymaga zestawu wielu złożonych zadań. Główne przyczyny, które zaburzają społeczny ład w funkcjonowaniu rodziny, to uzależnienia członków rodzin od alkoholu i substancji psychoaktywnych, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz bezrobocie, które z kolei może przyczynić się do wystąpienia ubóstwa. Rodziny wśród których pojawi się przynajmniej jeden z powyższych problemów powinny zostać poddane obserwacji, a następnie należy im dostarczyć wsparcia. Rodzina ma szczególne oddziaływanie na socjalizację dziecka. Dysfunkcje w rodzinie bezpośrednio przekładają się na osobowość dziecka oraz na jego poczucie bezpieczeństwa oraz potrzeby miłości i przynależności. Władze samorządowe podejmując działania pomocowe i profilaktyczne, powinny przede wszystkim mieć głównie na uwadze podstawową rolę opiekuńczą i wychowawczą rodziny w rozwoju dziecka. Za pomoc rodzinom zagrożonym marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym odpowiedzialne są następujące grupy zawodowe: pracownicy socjalni, pedagodzy, policja, asystenci rodzin, kuratorzy, przedstawiciele służby zdrowia (pielęgniarki szkolne i środowiskowe), specjaliści zatrudnieni w placówkach oświatowych, psychologowie, logopedzi. Jedynie dzięki odpowiedniemu zestawowi interdyscyplinarnych działań podjętych przez przedstawicieli tych grup możliwe jest przywrócenie prawidłowych funkcji rodziny. Efektywna pomoc skierowana do rodzin doświadczających trudności oraz właściwa pomoc dzieciom pochodzących z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym może zostać zrealizowana poprzez współpracę instytucji, organizacji oraz służb, które świadczą pomoc rodzinom na poziomie gminy. Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Złocieniec na lata 2018-2020 to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu podniesienie efektywności oraz skuteczności działań podejmowanych przez instytucje samorządowe na rzecz rodzin zamieszkujących gminę. Adresatem programu są rodziny zamieszkujące gminę Złocieniec, a w szczególności rodziny borykające się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz innymi problemami społecznymi, które narażają owe rodziny na wykluczenie społeczne.

UMOCOWANIA PRAWNE DOKUMENTU W OBOWIĄZUJĄCYCH USTAWACH I AKTACH NORMATYWNYCH

Program Wspierania Rodzin opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, 1292, 2217, z 2018r. poz. 107 t.j.)

W myśl w.w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Obowiązek, o którym mowa, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu realizuje w szczególności we współpracy z:

- Urzędem Miejskim w Złocięncu,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocięncu,
- Policją,
- Ochroną zdrowia,
- Placówkami Oświatowymi,
- Złocienieckim Ośrodkiem Kultury,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Centrum Integracji Społecznej,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,

oraz Instytucjami spoza Gminy Złocieniec:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim,
- Wielofunkcyjną Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Drawsku Pomorskim,
- Sądem Rejonowym w Drawsku Pomorskim,
- Prokuraturą Rejonową w Drawsku Pomorskim,

a także fundacjami i stowarzyszeniami.

Art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania własne gminy, do których należą:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
 - b) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,
 - c) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających;
3. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy i inne.

ZAPISY PROGRAMU SĄ SPÓJNE Z AKTAMI USTAWODAWSTWA KRAJOWEGO I LOKALNEGO, TAKIMI JAK:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. 487 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. 224 ze zm.),
- Ustawa z dnia 04 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860).

DIAGNOZA SPOŁECZNA

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem MGOPS w Złocięcu.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę środowisk korzystających z pomocy w 2017 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk korzystających z pomocy w 2017r.
Ubóstwo	395
Bezrobocie	404
Bezdomność	24
Alkoholizm	64
Narkomania	0
Przemoc w rodzinie	74

Czynnikiem, który ma negatywny wpływ na funkcjonowanie rodziny w społeczeństwie jest bezrobocie. Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego (jawnego), ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa oraz marginalizacji społecznej w tym przemocy w rodzinie.

Rodzina, jako podstawowa komórka społeczna, jest istotnym elementem przy organizowaniu polityki społecznej. To w rodzinie kształtuje się następne pokolenie i dlatego należy podejmować wszelkie działania by ją wspomagać i chronić. Problemy w rodzinie powiązane są bardzo często z sytuacją materialną, bezrobociem, różnego rodzaju uzależnieniami, chorobami oraz przestępczością. Planowanie działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Złocieniec, winno zostać poprzedzone diagnozą sytuacji rodzin zamieszkujących gminę. Osoby trwale ubogie cechuje poczucie bezradności, bezsilności oraz zepchnięcia na margines społeczny. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania, takie osoby nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym ani nie korzystają z dóbr kulturowych. Do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem można zaliczyć rodziny, w których członkowie utrzymują się

z niezarobkowych źródeł, innych niż renta czy emerytura. Utrwalanie się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz przyczynia się do powstania wielu niekorzystnych zjawisk, jak: zaniedbania w opiece i wychowaniu, alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość.

PIECZA ZASTĘPCZA

Ważnym zagadnieniem, które winno zostać poruszone w niniejszym dokumencie, jest piecza zastępcza. "Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Jest sprawowana w formie rodzinnej: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), rodzinny dom dziecka oraz w formie instytucjonalnej: placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna oraz interwencyjny ośrodek preadopcyjny. Piecza zastępcza zapewnia realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w MGOPS w Złocieniu

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny		
2015r.	2016r.	2017r.
32	33	25

Okres pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej	1 rok 10% kosztów	2 rok 30% kosztów	3 rok 50% kosztów
Liczba dzieci	7	6	11

Liczba dzieci z gminy Złocieniec przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu drawskiego oraz poza terenem powiatu	Liczba dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej w Drawsku Pomorskim	Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza powiatem
Liczba dzieci	1	5

Liczba osób z gminy Złocieniec usamodzielnianych, które opuściły pieczę zastępczą	Rodzinna piecza zastępcza	Instytucjonalna piecza zastępcza
Liczba osób	2	0

PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc w rodzinie definiowana jest jako określony rodzaj zachowań zorientowanych na członka rodziny, które naruszają prawa oraz dobre osobiste danej jednostki. Odwołując się do art. 15 § 11 Kodeksu Karnego, osoby wobec których stosowana jest przemoc, narażone są na utratę życia, uszczerbku na zdrowiu fizycznym i/lub psychicznym, naruszenie godności i nietykalności cielesnej oraz wolności. Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Złocieniec wyróżnia kryteria mówiące o tym, kiedy mamy do czynienia z zachowaniami przemocowymi: t.j.:

- Intencjonalność - działania osoby stosującej przemoc są celowe; nie polegają jedynie na wyrządzeniu krzywd moralnych oraz fizycznych, ale przede wszystkim na osiągnięciu władzy oraz kontroli nad ofiarą.
- Nierówność siły - osoba stosująca przemoc charakteryzuje się nie tylko przewagą fizyczną; nierówność siły może objawiać się poprzez zajmowaną pozycję społeczną, status. Sprawca przemocy odczuwa i okazuje przewagę nad swoją ofiarą.
- Naruszenie godności i pozbawianie praw.
- Wywoływanie negatywnych emocji, cierpienia oraz wyrządzanie szkód psychicznych i fizycznych.

Należy pamiętać, że przemoc w rodzinie jest zazwyczaj zjawiskiem permanentnym. Do głównych czynników ryzyka przemocy należą normy społeczne, które objawiają się w postaci przyzwolenia i akceptacji środowiska na tego typu akty. Inne czynniki to dziedziczenie wzorca przemocy, który może być przekazywany przez starszych członków rodziny na młodsze pokolenia- dzieci będące świadkami przemocy internalizują tego typu zachowania, które następnie są utrwalane w procesie socjalizacji. Uzależnienie i nadużywanie alkoholu oraz stres związany z problemami ekonomicznymi i brak wsparcia od instytucji pomocowych również przyczynia się do występowania zjawisk przemocy. Możemy wyróżnić następujące typy zachowań przemocowych:

- przemoc fizyczna (zadawanie bólu fizycznego, obrażeń cielesnych, pozbawienie życia),
- przemoc psychiczna (wywoływanie szkód moralnych),
- przemoc seksualna (wymuszanie na drugiej osobie zachowań seksualnych),
- przemoc ekonomiczna (ograniczanie zasobów finansowych i materialnych, uzależnienie ekonomiczne od sprawcy),
- zaniedbanie.

Badanie zjawiska przemocy jest trudnym zadaniem. Często bowiem ofiary agresji nie przyznają się do tego iż są krzywdzone przez najbliższych, co może być spowodowane, między innymi, racjonalizacją, usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie.

W 2017 r. prowadzono **74 procedury „Niebieskie Karty”**, działania podejmowano w **61 rodzinach** w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Z lat ubiegłych na 2017 r. przeszło **24 kart**. W 2017 r. przekazano **50 procedur „Niebieskie Karty”** do Zespołu Interdyscyplinarnego, z tego:

- **45** przekazanych przez przedstawicieli policji,
- **4** przekazane przez przedstawicieli pomocy społecznej,
- **0** przekazana przez przedstawicieli oświaty,
- **0** przekazanych przez przedstawicieli ochrony zdrowia,
- **1** przekazanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- **26** procedur Niebieska Karta w trakcie realizacji na dzień 31 grudnia 2017 r. (19 rodzin).

W 2017 r. zakończono prowadzenie **47 procedur**, w tym 3 procedury przekazano do Zespołów Interdyscyplinarnych w Gminie Czaplinek i Drawsko Pomorskie ze względu na zmianę miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy.

Zestawienie ilości Niebieskich Kart na przestrzeni lat 2015 – 2017

Lata	2015	2016	2017
Liczba „Niebieskich Kart”	62	39	74

Oceniając całokształt sytuacji uważamy, że polityka informacji związana z obszarem przeciwdziałania przemocy pozwoliła na wzrost świadomości i wrażliwości osób z problemem przemocy i społeczeństwa ogółem. Przełożyło to się na wzrost ilości prowadzonych procedur.

W 2017r. Zespół Interdyscyplinarny odbył **3 posiedzenia**, grupa robocza Zespołu Interdyscyplinarnego odbyła **226 posiedzeń**.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest użyteczną i coraz powszechniej stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych. Metoda ta łączy analizę wnętrza, jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizie SWOT poddawane są nie tylko przedsiębiorstwa, ale również powiaty oraz gminy. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Przedstawione poniżej czynniki obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia w zakresie wspierania rodziny przez władze samorządowe gminy Złocieniec. W analizie odnoszono się do szeroko rozumianych kwestii społecznych.

<i>S</i> <i>zasoby wewnętrzne – silne strony</i>	<i>W</i> <i>ograniczenia wewnętrzne – słabe strony</i>
- funkcjonujące w Gminie instytucje z obszaru polityki społecznej: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dzienny Dom Samopomocy, Centrum Integracji Społecznej, Hostel dla bezdomnych; - funkcjonujące w Gminie stowarzyszenia; - praca instytucji zgodna ze strategiami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi; - infrastruktura oświatowa (1 żłobek, 2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum, 1 szkoła średnia; - zintegrowany system przeciwdziałania przemocy w Gminie: Zespół Interdyscyplinarny; - programy edukacyjne w szkołach; - świetlice środowiskowe w sołectwach; - świetlica „Promyczek w Złocięcu; - współpraca z samorządem gminnym; - doświadczenie i wiedza we wsparciu	- ograniczone zasoby lokalowe w Gminie; - ograniczona ilość mieszkań komunalnych; - ograniczona ilość mieszkań socjalnych; - brak specjalistycznego wsparcia zdrowia psychicznego dla dzieci; - brak rodzin wspierających; - obecność zjawiska wyuczonej dziedziczonej bezradności rodzin korzystających z pomocy społecznej; - duża ilość rodzin wieloproblemowych; - bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych; - niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu; - niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dziennego; - brak dostępu bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego; - brak terapeuty i psychologa do pracy na linii rodzina – pracownik socjalny – asystent rodziny; - brak programu Korekcyjno - Edukacyjnego dla osób stosujących

rodziny pracowników MGOPS odpowiedzialnych za wsparcie rodziny; • znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników MGOPS; • szkolenia kadry MGOPS; • zatrudnianie asystentów rodziny pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę; • działalność na rzecz rodzin instytucji oraz placówek oświatowych; • otwartość na współpracę; • realizacja programów profilaktycznych; • realizacja projektu „Druha szansa” celem aktywizacji społeczno - zawodowej osób z terenu gminy; • wzrost efektywności w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”; • realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”; • realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Złocieniec na lata 2016-2020; • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Złocieniec na lata 2016-2020; • Strategia Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2015-2025; • Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Złocieniec na rok 2018; • Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii obowiązujący na terenie gminy Złocieniec w roku 2018; • liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone na terenie placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Złocieniec;	przemoc w gminie Złocieniec; • brak środków na poszerzenie oferty wsparcia rodziny; • brak lokalnych organizacji pozarządowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • brak działań profilaktycznych skierowanych do osób podejrzanych o stosowanie przemocy; • niewystarczająca oferta form opieki nad małymi dziećmi w wieku 0-3 lat; • brak lokalu chronionego; • niewystarczająca oferta dla rodziców dzieci niepełnosprawnych; • dość wysoki poziom bezrobocia rejestrowanego; • niewystarczająca liczba oddziaływań profilaktycznych skierowanych do osób dorosłych;
<i>O</i> <i>zasoby zewnętrzne -szanse</i>	<i>T</i> <i>ograniczenia zewnętrzne - zagrożenia</i>
• ogólnopolska Karta Dużej Rodziny; • współpraca z placówkami powiatowymi: PCPR, placówki opiekuńczo wychowawcze, sąd - kuratorzy, Komenda Powiatowa Policji;	• niespójne i ciągle zmieniające się przepisy prawa; • obecność zjawisk takich jak: atomizacja rodziny, osłabienie więzi rodzinnych, hermetyzacja rodziny, mechanizm

- wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina; - wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez rodziców; - wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia; - możliwość pozyskania środków zewnętrznych; - możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi; - zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia; - dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi; - aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych; - niwelacja problemu przemocy w rodzinie; - wzrost kompetencji wśród rodzin z trudnościami rodzicielskimi; - aktywizacja zawodowa osób zagrożonych marginalizacją społeczną; - wsparcie dla instytucji asystenta rodziny i pracowników socjalnych; - dostępność środków unijnych; - rozwój oferty społeczno – kulturowej skierowanej do dzieci i młodzieży; - możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny; - dofinansowanie dla świetlic środowiskowych;	odpowiedzialności zbiorowej, przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie i edukację dzieci na Państwo i instytucje; - brak wsparcia opiekuńczo - wychowawczego dla rodziców; - mniejsze szanse rozwojowe dziecka; - wzrost kosztów utrzymania rodziny; - wypalenie zawodowe pracowników; - niski prestiż zawodu; - niskie płace; - stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dziennego dotyczące MGOPS, jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego; - zrzucenie na MGOPS odpowiedzialności za pojawiające się na terenie gminy niepokojące i patologiczne dysfunkcje osób i rodzin; - zagrożające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież; - ograniczenie środków (np. publicznych i unijnych) na realizację działań pomocy społecznej, przy jednoczesnym wzroście zadań oraz niewielkim wzroście zatrudnienia; - brak aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych; - niski poziom zainteresowania lokalnej społeczności oddziaływaniami profilaktycznymi;
---	--

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT oraz zapoznaniu się z sytuacją społeczną w gminie Złocieniec przyjęte zostały działania priorytetowe dla realizowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Złocieniec na lata 2018-2020. Cele szczegółowe oraz wynikające z nich orientacje zadań zawarte w niniejszym dokumencie stanowią uszczegółowienie programu oraz mają przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych występujących w gminie. W niniejszym dokumencie zostały również wyznaczone cele szczegółowe oraz wynikający z nich przebieg działań. Aby osiągnąć cel ogólny, inaczej zwany rozwojowym, należy skupić się na realizacji poszczególnych celów szczegółowych. Aby tego dokonać, należy wypełnić szereg zadań towarzyszących tym celom.

CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Cel 1	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
-------	--

Zadania	1. Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą MGOPS; 2. Opracowywanie i realizowanie programów i projektów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych.
Zakładane rezultaty	1. Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy; 2. Zwiększenie możliwości i kompetencji poprzez zrealizowanie założeń programów.
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocięncu.

Cel 2	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania	1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia wychowawczego 500+); 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole; 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia; 4. Organizowanie szkoleń, które będą miały na celu podniesienie kompetencji wychowawczych
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny; 2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych; 3. Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych.
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medica” w Złocięncu, Urząd Miejski w Złocięncu, placówki oświatowe.

Cel 3	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny; 2. Utworzenie rodzin wspierających; 3. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym; 4. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia; 5. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik; 6. Zwiększenie świadomości środowiska lokalnego na temat zjawiska alkoholizmu i narkomanii; 7. Zwiększenie specjalistycznych form pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin;
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców; 2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz

	w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny; 3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży; 4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży; 5. Rozpowszechnianie informacji o formach pomocy świadczonej osobom uzależnionym i ich rodzinom. Opracowanie i upowszechnienie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień przeznaczonych do wykorzystania przez nauczycieli, policję oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Realizatorzy	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Urząd Miejski w Złocięncu, Złocieniecki Ośrodek Kultury, parafie, placówki oświatowe, stowarzyszenia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocięncu, Komisariat Policji w Złocięncu.

Cel 4	Podjęmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących
Zadania	1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną; 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami; 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą; 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny; 5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym.
Zakładane rezultaty	1. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi; 2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców; 3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież; 4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny; 5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby; 6. Kontynuowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 7. Wspieranie działań mających na celu skuteczną i szybką interwencję i pomoc dla osób doznających przemocy; 8. Zwiększenie dostępu do lokali mieszkalnych dla osób doznających przemocy.
Realizatorzy	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu, Gmina Złocieniec, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Drawsku Pomorskim, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psycholog, placówki oświatowe.

Cel 5	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej; 2. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.
Zakładane rezultaty	1. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych; 2. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.

Realizatorzy	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu, Komisariat Policji, placówki oświatowe.
---------------------	---

Cel 6	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom
Zadania	1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach.
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie; 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych.
Realizatorzy	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu, placówki oświatowe.

Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Złocieniec na lata 2018-2020 nie stanowi zbioru zamkniętego. Wraz z rozpoznawanymi potrzebami możliwe jest projektowanie nowych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na aktualne wyzwania. Instytucją odpowiedzialną za wdrożenie i koordynację Programu będzie Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny powinien zostać poddany nie tylko monitoringowi, lecz również ewaluacji. Monitoring opiera się na bieżących sprawozdaniach z wdrażania programu oraz ogranicza się jedynie do obserwacji postępów programowych i ewentualnego korygowania odchyleń wynikłych w procesie implementacji. Główną rolą ewaluacji jest podnoszenie jakości i weryfikowanie racjonalności działań sektora publicznego, a mianowicie poprawa planowania, poprawa wdrażania, wzmocnienie odpowiedzialności, poszerzenie wiedzy, wspieranie procesów uczenia się, wzmacnianie instytucji oraz minimalizacja negatywnych efektów zarządzania przez rezultaty. Celem ewaluacji jest przede wszystkim poprawa skuteczności i efektywności podjętych działań, zwiększenie przejrzystości i promowanie działań podejmowanych przez instytucje publiczne, kształtowanie kierunków działalności sektora publicznego, poznawanie mechanizmu funkcjonowania programów.

Monitoring realizacji Programu umożliwi ocenę:

- **Skuteczność** - na ile rezultaty i wpływ programu przyczyniły się do osiągnięcia jego celów?
- **Efektywność** - w jakim stopniu nakłady były proporcjonalne do produktów, rezultatów i wpływu?
- **Trafność** - w jakim stopniu cele programu odpowiadają potrzebom jego adresatów?
- **Użyteczność** - na ile rezultaty i wpływ programu zaspakajają potrzeby jego adresatów?
- **Trwałość** - jak długo będą trwać pozytywne skutki programu po jego zakończeniu?

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Złocieniec na lata 2018 - 2020 będą:

- budżet Państwa,
- budżet gminy Złocieniec,
- środki celowe funduszy krajowych,
- fundusze Unii Europejskiej,
- inne źródła.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach budżetowych.

ZAKOŃCZENIE

Gminny Program Wspierania Rodzin dla gminy Złocieniec na lata 2018-2020 zakłada polepszenie warunków życia rodzin zamieszkujących gminę. Efektywna polityka społeczna powinna przede wszystkim pełnić funkcję prewencyjną i stwarzać optymalne warunki dla funkcjonowania społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że program został utworzony na takim poziomie ogólności by władze gminy Złocieniec mogły dostosowywać swoje działania do zmieniających się warunków społecznych, pamiętając o tym, że główne cele programu nie powinny zostać naruszone. Etapem wieńczącym powinna być ewaluacja programu, która pozwoli określić użyteczność podjętych działań. Gminny Program Wspierania Rodzin dla Gminy Złocieniec zakłada tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co może przyczynić się do zahamowania procesu umieszczania dzieci poza rodziną naturalną. Spodziewanym efektem ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawiska patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami.